

Strategické plánování pro zdraví ve městech a obcích

Kateřina Janovská

NÁRODNÍ SÍŤ
PODPORY ZDRAVÍ

Základní otázky:

Může město ovlivnit zdraví svých občanů?

Co je to zdraví, co je to zdravotní péče, co je to péče o zdraví?

S čím vším souvisí zdraví obyvatel?

Existují „tvrdá data“ o úrovni zdraví? Lze je získat pro město?

Jaké mají města kompetence a možnosti v oblasti zdravotní péče a péče o zdraví?

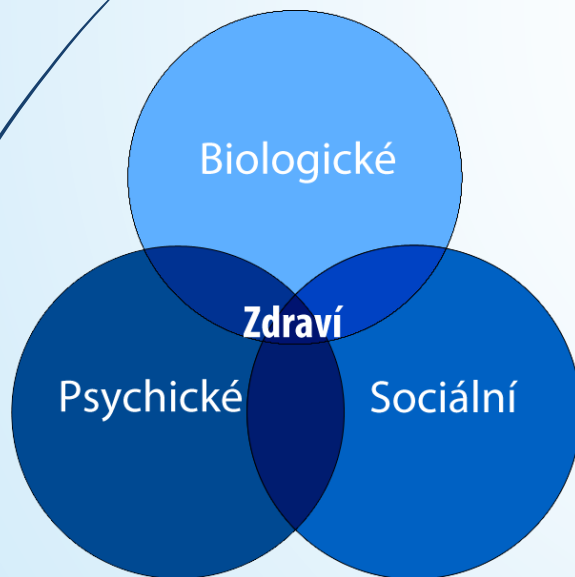
Jaké mají města možnosti ovlivnit životní styl svých obyvatel? Co funguje a co ne?

Jak strategicky plánovat ve prospěch zlepšení zdraví obyvatel?

Co je to zdraví ?

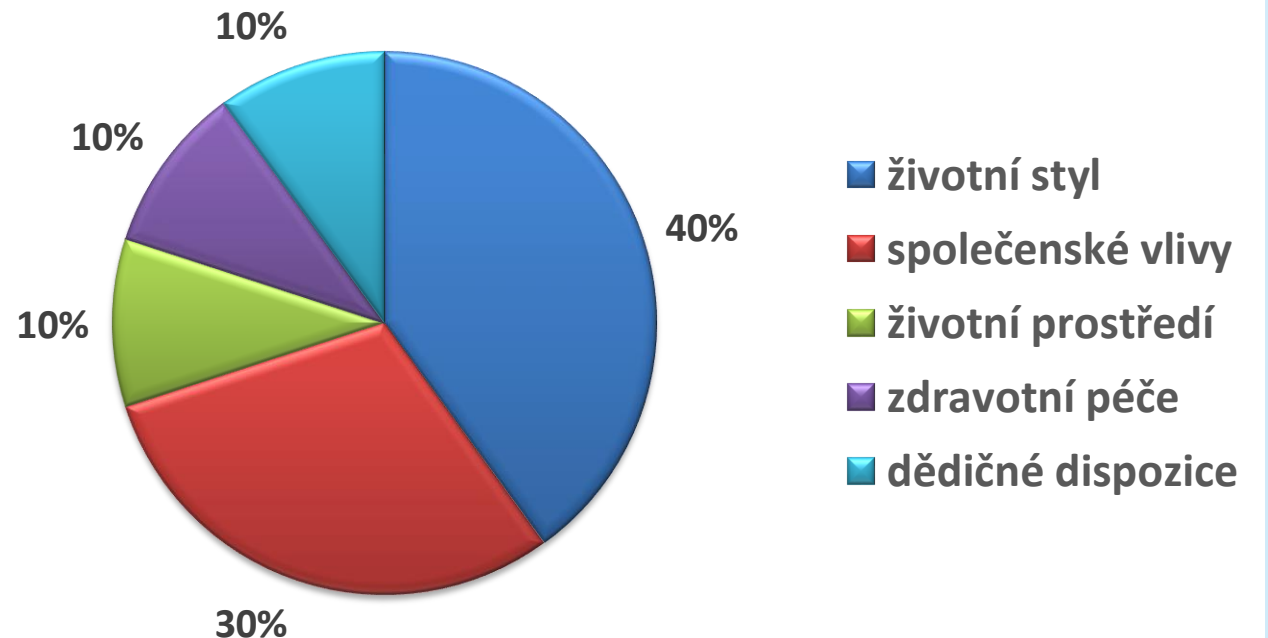
INDIVIDUÁLNÍ ZDRAVÍ

Stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody, nikoliv pouze nepřítomnost známek nemoci (WHO)

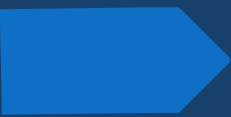
VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Zdraví (zdravotní stav) populace je určováno souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života

Zdraví = životní pohoda

Existují tvrdá data? Analýza zdravotního stavu

- Analýzy zdravotního stavu - často podceňovaný, ale **nezbytný první krok**: město by mělo vědět, jak jsou na tom jeho občané se zdravím
- Důležitý **nástroj pro komunikaci, propagaci** kroků směrem ke zdraví
- Nutná **spolupráce s odborným partnerem** – jedna věc jsou data, druhá jejich interpretace
- Analýzy jsou aktuální max. 3 roky
- Aktuální stav 2023 = potíže s daty
- Další zdroje dat: vlastní studie, celostátní studie o zdraví...

Základní sada indikátorů zdravotního stavu pro Profil zdraví (Zdravotní plán města)

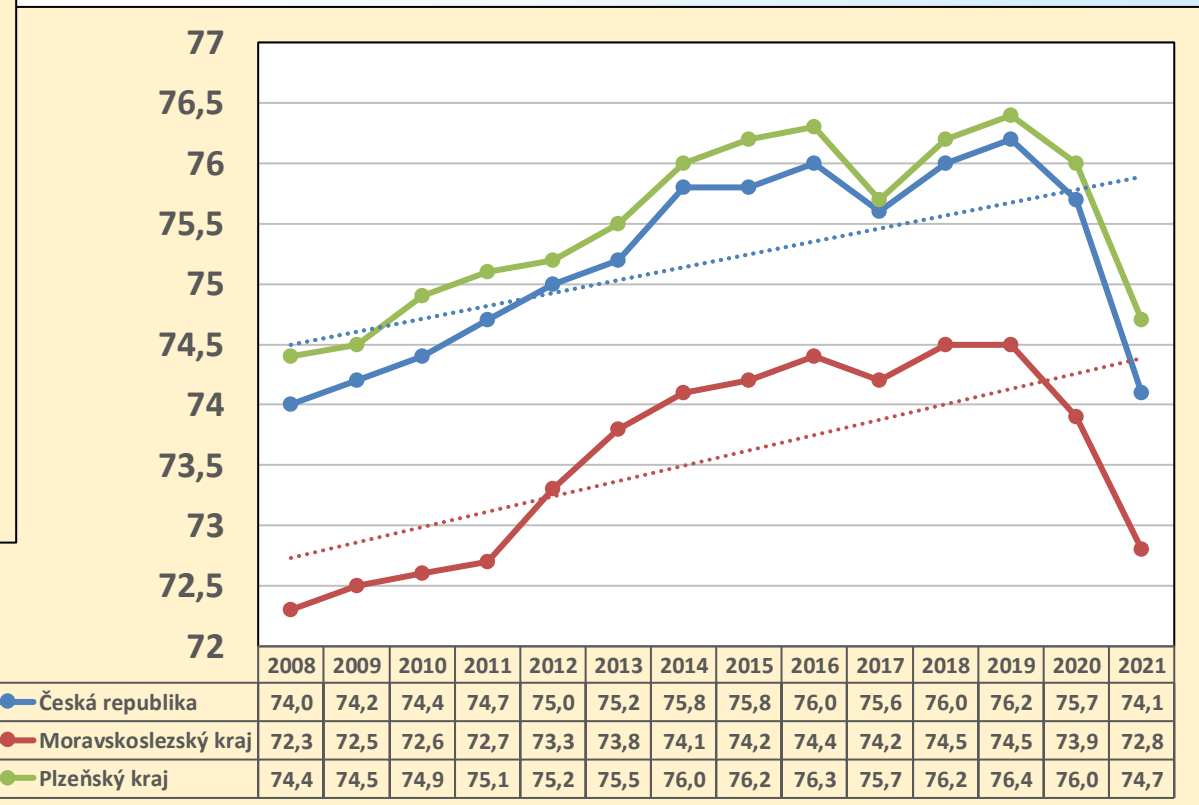
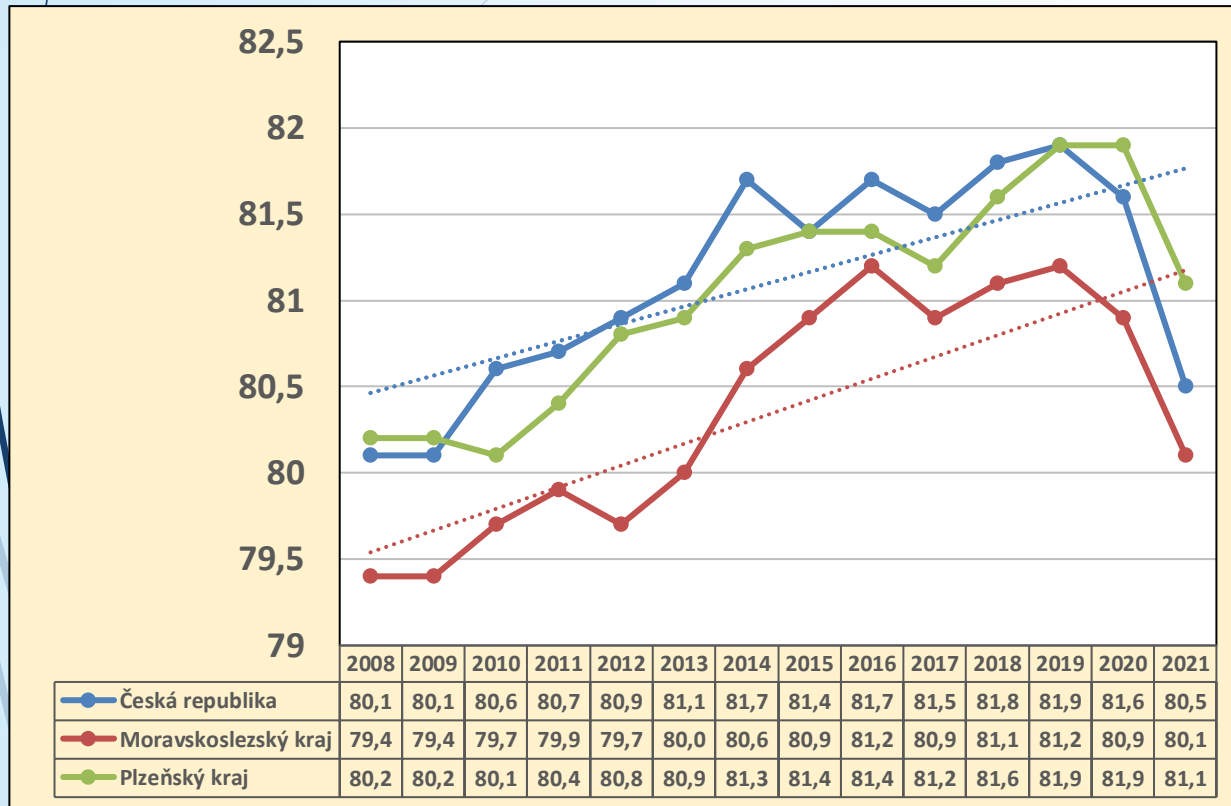
Délka života	Střední délka života	střední délka života při narození
Úmrtnost	Úmrtnost celková	úmrtnost celková
	Úmrtnost dle příčin	nemoci oběhové soustavy
		novotvary (zhoubné nádory)
		poranění a otravy
		sebevraždy
Nemocnost	Hospitalizace	počet případů hospitalizace
		nemoci oběhové soustavy
		novotvary (zhoubné nádory)
		poranění a otravy
	Incidence novotvarů	incidence novotvarů vč. in situ bez dg C44
	Incidence infekčních onemocnění	sexuálně přenosné infekce
		TBC
		akutní průjemová onemocnění
		virové hepatitidy A,B,C

Existuje i tzv. doplňující sada indikátorů zdravotního stavu

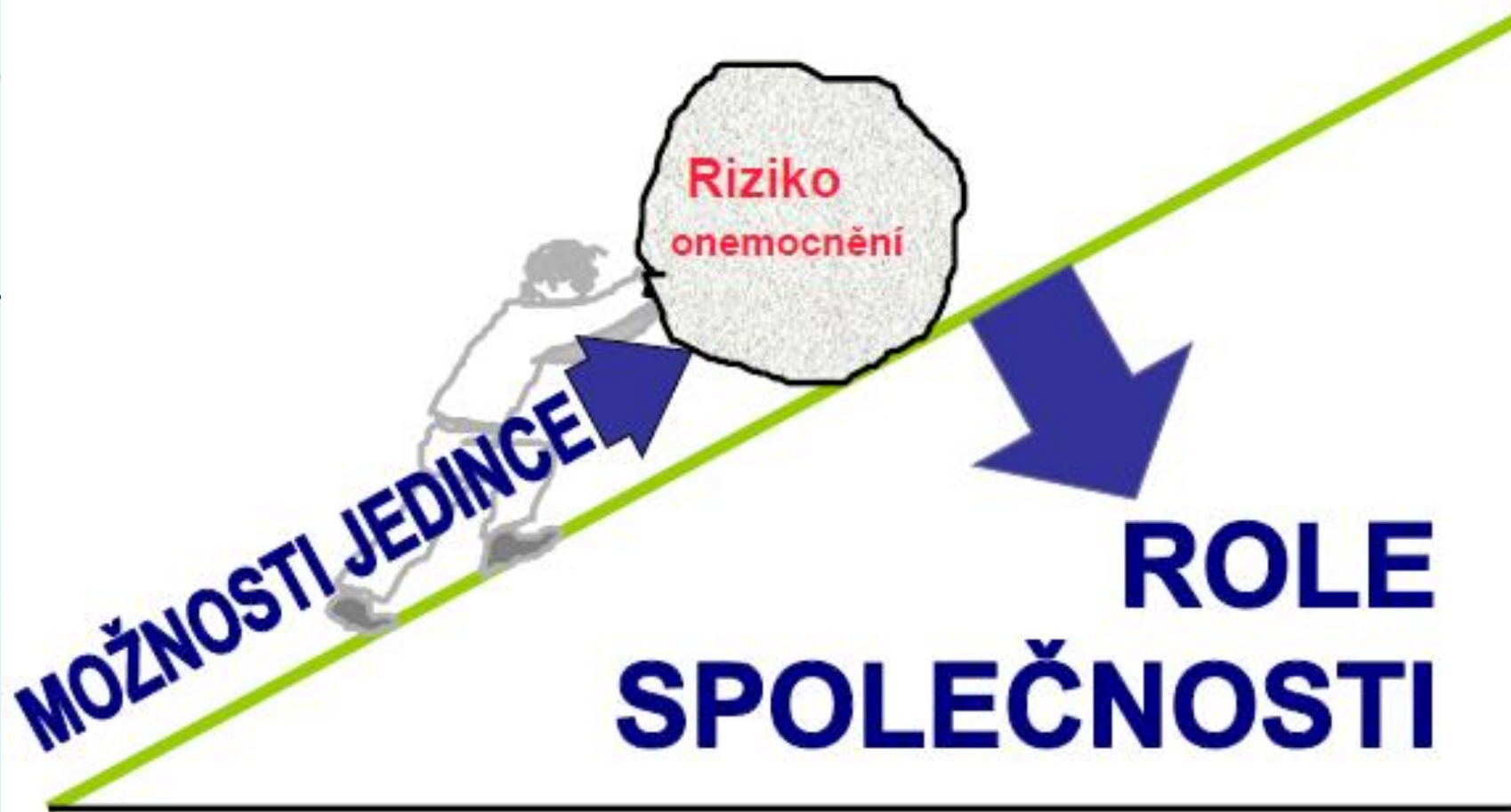
Hlavní rizika a nedostatky analýz zdravotního stavu obyvatel měst

- ▶ Data na úroveň měst nejsou ve velké většině dostupná, pouze na úroveň správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP)
 - ▶ *Data na úrovni SO ORP mají dostatečnou vypovídací hodnotu i pro město, snižuje se riziko „chyby z malých čísel“*
 - ▶ *Demografické údaje, které jsou také důležitým ukazatelem zdraví (vývoj počtu obyvatel, střední délka života, sňatečnost a rozvodovost ad.), jsou dostupné i na úroveň měst*
- ▶ Data pro hl. město Prahu – pouze pro celou Prahu, ne pro městské části
- ▶ Data jsou k dispozici 2, někdy i 3 roky zpětně (nyní je situace obzvlášť špatná)
- ▶ Analýza potřebuje nutně odbornou interpretaci!
 - ▶ *Vzhled grafů může být zavádějící*
 - ▶ *U méně častých diagnóz může být meziroční výkyv v desítkách procent bezvýznamný apod...*

Ukázka výstupů analýzy – Střední délka života při narození, ženy a muži

MOŽNOSTI JEDINCE A ROLE SPOLEČNOSTI

Zdravotní péče

Péče o zdraví

Zdravotní plán města

- Strategický materiál se střednědobým dosahem (3-5 let)
- Vyjadřuje zájem města vytvořit podmínky pro dobré zdraví svých občanů
- **Nutná politická podpora**
- Základem je analýza zdravotního stavu a analýza rizik (SWOT, metoda stromu ad.)
- Shrnuje různé oblasti dle zájmu a potřeb konkrétního města – zdraví mladých, zdravé stárnutí, řešení návykových látek, zdravé prostředí, mobilizace partnerů pro zdraví, zdravotní péče atd.
- Maximálně konkrétní: cíle –opatření – aktivity. Garant, realizátor, náklady, zdroje, indikátory, termíny.
- V souladu s celostátní strategií Zdraví 2030

MANUÁL PRO ZDRAVOTNÍ PLÁN MĚSTA

Metodický materiál

Obsah:

- A. Úvod do problematiky
- B. Indikátory zdravotního stavu
- C. Příprava Zdravotního plánu
- D. Realizace a vyhodnocování Zdravotního plánu
- E. Informace, zkušenosti, inspirace
- F. Spolupracující instituce a organizace

Tematické přílohy:

- Podpora zdraví seniorů (zdravé stárnutí)

ZDRAVOTNÍ PLÁN města xy

OBLAST	CÍL	OPATŘENÍ (SKUPINA AKTIVIT)	AKTIVITA	<i>Termín</i>	<i>Garant</i>	<i>Realizu je</i>	<i>Náklady Kč</i>	<i>Zdroj financí</i>	<i>Indikátory plnění</i>	<i>Poznámka</i>	<i>Probíh ající</i>

VIŠE (další potřebná opatření):

CÍL	OPATŘENÍ (SKUPINA AKTIVIT)	AKTIVITA	Termín	Garant	Realizuje	Předpokladné náklady	Zdroj financí	Indikátor y plnění	Poznámka	Probíhají cí	Průb. hodnocení 2020	Komentář průb.hodnocení 2020
7.1. Bude snížena bariérovost města	7.1.1 Zmapovat stávající stav	7.1.1.1 Realizace studie bariérovosti veřejných budov a prostor	2018	ORRÚP	ORRÚP	45 tis. Kč	Rozpočet města	mapa bariér + interaktivní mapa na webu města	aktualizace analýzy z r.2011	ano	splněno/ průběžně plněno	studie na webu: http://www.xy.cz
	7.1.2 Zajistit bezbariérovost veřejných budov	7.1.2.1 Jednání s provozovateli institucí a služeb ve městě o odstranění bariér	2020	OXS	OXS	ne		realizace jednání, 1x/rok		ne	částečně splněno	jednání se SÚ 1x, schůzka s provozovateli proběhne v lednu 2021
		7.1.2.2 Vydání brožury o bezbariérových přístupech ve městě	2020	ORRÚP	ORRÚP	30 tis. Kč	Rozpočet města	realizace aktivity		ne	nesplněno/ neplněno	z fin.důvodů přesun na rok 2021
		7.1.2.3 Zajištění bezbariérového WC pro veřejnost v centru města	2022	OXS	OXS	500 tis. (odhad)	Rozpočet města	realizace aktivity		ne	plnění není pro rok 2020 plánováno	
		7.1.2.4 Zajištění úprav vstupu do městského bazénu pro osoby se zdrav.postižením	2019	OXS	TS XY	100 tis.	Rozpočet TS + dotace	realizace aktivity	Dot.progrne am xy	ne	aktivita zrušena	bazén uzavřen pro celkově havarijní stav po povodni

MIZE (další potřebná opatření):

1. Rekonstrukce všech zastávek MHD a úprava pro bezbariérový přístup.
2. Zajištění nízkopodlažních autobusů vhodných pro bezbariérový provoz

Tipy pro zdravotní plány

- Dobrá praxe Zdravých měst na <https://dobrapraxe.cz/>
- Zdravotní plány na <https://www.zdravamesta.cz/cz/zdravotni-plany-prehled>
- Inspirace z pracovních skupin, z veřejných jednání
- Zkušenosti kolegů z jiných měst
- Inspirace ze zahraničí, z vysokých škol...
-

Děkuji za pozornost

Kontakt:
Kateřina Janovská
janovska.k@gmail.com

Jestliže něco nechceš dělat skvěle, radši to nedělej vůbec.
Protože není-li to skvělé, nebude to ani zisk, ani zábava.
A jestliže to není ani zisk, ani zábava,
tak proč se sakra obtěžuješ?

R. Townsend